

Львівський національний університет імені Івана Франка

(назва вищого навчального закладу)

Кафедра економічної і соціальної географії

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРОБЛЕМИ ГЕОГРАФІЇ ОСВІТИ І НАУКИ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

Шифр 1.2.03, Шифр 4.03
(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
(шифр і назва напрямку підготовки)

для спеціальності (тей) 014.07 Середня освіта (географія)
(шифр і назва спеціальності (тей))

спеціалізації Економічна і соціальна географія
(назва спеціалізації)

факультету географічного
(назва інституту, факультету, відділення)

Львів – 2019

Навчальна програма **Проблеми географії освіти і науки в Україні та світі** для магістрів за галуззю знань – 01.Освіта/Педагогіка, спеціальністю 014.07 Середня освіта (географія). – Львів, 2019. – 12 с.

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання):

Влах Мирослава Романівна
доцент кафедри
економічної і соціальної географії
кандидат географічних наук

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економічної і соціальної географії
Протокол № 1 від “29” серпня 2019 р.

Завідувач кафедри економічної і соціальної географії

“29” _____ серпня _____ 2019 р.

_____ Шаблій О. І.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено Вченою радою географічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка
Протокол № 1 від “15” вересня 2019 р.

“ _____ ” _____ 2019 р.

Голова _____ Біланюк В.І.
(підпис) (прізвище та ініціали)

© Влах М. Р., 2019

1. Опис навчальної дисципліни

(Витяг з робочої програми навчальної дисципліни

“Проблеми географії освіти і науки в Україні та світі”)

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>01 Освіта/Педагогіка</u> (шифр, назва)	Нормативна навчальна дисципліна спеціалізації "Економічна і соціальна географія"	
Модулів – 2	<u>014.07 Середня освіта (географія)</u> (шифр, назва)	<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів –2		1-й	1-й
		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин - 90		2-й	2-й
		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 1,8	магістр	32 год.	20 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		16 год.	6 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		<i>Самостійна робота</i>	
		42 год.	64 год.
		ІНДЗ: реферат	
Вид контролю: іспит			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 0,53

для заочної форми навчання – 0,28

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: ознайомлення магістрантів з основними проблемами географії науки і освіти в Україні та світі.

Завдання: усвідомити сутність наукової проблеми, визначити проблеми географії освіти і науки в Україні та світі, розкрити їхню сутність та навчити визначати шляхи вирішення.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати: головні теоретико-методологічні положення географії освіти і науки, закономірності геопросторової організації наукового та освітнього процесів у світі, окремих країнах, зокрема Україні.

уміти: користуватися різноманітними джерелами інформації з географії науки і освіти, аналізувати їх і формулювати висновки; здійснювати геопросторовий аналіз розвитку науки і освіти окремих країн та України; графічно відображати статистичну інформацію, створювати картосхеми.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ПРОБЛЕМИ ГЕОГРАФІЇ ОСВІТИ І НАУКИ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ ”

Тема 1. Об’єкт, предмет, завдання та структура навчальної дисципліни “Проблеми географії освіти і науки в Україні та світі”.

Об’єкт, предмет, зміст, завдання та структура курсу “Проблеми географії освіти і науки в Україні та світі”. Сутність понять “освіта”, “просвіта”, “наука”. Освіта і виховання. Освіта і світогляд. Наука і освіта як феномен культури. Міжнародна та національна стандартна класифікація освіти. Виклики формальної, неформальної, інформальної освіти. Якість освіти. Відкритість освіти.

Трансформація системи освіти в Україні. Концепція нової української школи.

Лекційна і семінарська структура курсу.

Основні літературні, картографічні та електронні джерела до курсу “Проблеми географії освіти і науки в Україні та світі”.

Тема 2. Проблеми місця географії освіти і науки у системі суспільно-географічних наук.

Науково-теоретичні основи класифікації географічної науки. Місце географії науки та освіти у класифікаціях суспільної географії С. Лаврова, А. Голікова, А. Степаненка і Б. Олійника, М. Пістуна, О. Шаблія, М. Влаха та ін.

Тема 3. Проблеми чинників формування, розвитку та функціонування наукових і освітніх систем.

Сутність поняття “чинник”, “система чинників” у суспільній географії. Історичні передумови розвитку освіти та науки на українських землях і в країнах світу. Вплив соціально-демографічного чинника на розвиток освіти і науки. Вплив адміністративно-територіального устрою та його реформи на розвиток освітніх і наукових систем України. Принцип концентрування в освітній і наукових сферах. Оптимізація шкіл України. Економічний чинник та його вплив на розвиток науки і освіти. Природно-географічні чинники та їхній вплив на розміщення і функціонування закладів освіти та науки.

Нормативно-правові передумови розвитку освіти та науки в Україні та світі.

Тема 4. Науково-теоретичні та методичні проблеми суспільно-географічних досліджень сучасних науково-освітніх систем.

Поняття “освітньої системи”, поняття “наукової системи”.

Методичні підходи до вивчення науково-освітнього рівня населення України і країн світу. Система методичних підходів і прийомів суспільно-географічних досліджень організації та функціонування науково-освітнього простору.

Тема 5. Проблема доступності до освіти і наукових досліджень населення країн світу.

Проблема доступності у системі суспільних відносин. Поняття проблеми доступності до освіти та наукових досліджень в українській і світовій літературі. Види доступності. Просторова доступність. Соціально-економічна доступність. Науково-навчальна доступність.

Змістовний модуль 2. ГЕОПРОСТОРОВІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ОСВІТИ І НАУКИ

Тема 6. Проблеми формування сучасної компонентно-функціональної структури науково-освітніх систем України. Динаміка розвитку та сучасний стан.

Проблема безперервності освіти і структура національного освітнього та наукового комплексів України (НОК і ННК). Головні риси та властивості компонентно-функціональні структури НОК і ННК. Система дошкільних, загальноосвітніх та позашкільних закладів. Система закладів професійного навчання, базова і післядипломна освіта. Система наукових закладів НАНУ, наукових закладів галузевих міністерств і закладів вищої освіти, їхня роль та значення в організації і розвитку науки в Україні.

Глобалізація сфери вищої освіти.

Тема 7. Роль університетів у розвитку людства.

Виникнення університетів та особливості організації освітньо-наукового процесу. Еволюція функцій університету. Головні моделі класичного університету: англійська, німецька, французька. Досвід США з організації вищої освіти та формування дослідницьких університетів, інноваційних університетів. “Велика хартія університетів” та цілі постнекласичного університету. Дискурс майбутнього та його вплив на розвиток університетів. Провідні університети України.

Тема 8. Проблеми геопросторової організації освіти й науки в Україні.

Суспільно-географічні засади виділення різного рівня територіальних наукових й освітніх систем. Методика утворення освітніх округів. Первинні (локальні) освітні системи, адміністративно-районні, міжрайонні, обласні, міжобласні (регіональні) системи освітніх систем; їхня роль у системі організації освітнього процесу в Україні.

Географія провідних науково-освітніх центрів України.

Тема 9. Проблеми географії освіти й науки у країнах світу. Провідні світові науково-освітні центри та школи.

Основні аспекти політики країн світу з організації освіти та навчального процесу. Географія провідних країн світу з високим освітнім потенціалом населення. Освітній складник індексу людського розвитку. Провідні світові науково-освітні центри та школи, престижність диплому закладу навчання. Проблеми взаємозв'язку навчальних закладів та студентської молоді із закладами майбутнього прикладання праці.

Тема 10. Освітній і науковий потенціал населення України і країн світу.

Поняття “науковий” і “освітній” потенціал. Індекс освітнього потенціалу населення України, наукова інтерпретація досліджень. Методичні підходи до визначення регіональних відмінностей освітнього потенціалу населення України. Загальнонаціональні та регіональні відмінності населення за рівнем здобуття середньої і вищої освіти.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ПРОБЛЕМИ ГЕОГРАФІЇ ОСВІТИ І НАУКИ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ ”

Тема 1. Об’єкт, предмет, завдання та структура навчальної дисципліни “Проблеми географії освіти і науки в Україні та світі”.

Тема 2. Проблеми місця географії освіти і науки у системі суспільно-географічних наук.

Тема 3. Проблеми чинників формування, розвитку та функціонування наукових і освітніх систем.

Тема 4. Науково-теоретичні та методичні проблеми суспільно-географічних досліджень сучасних науково-освітніх систем.

Тема 5. Проблема доступності до освіти і наукових досліджень населення країн світу.

Змістовний модуль 2. КОМПОНЕНТНІ ТА ГЕОПРОСТОРОВІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ОСВІТИ І НАУКИ

Тема 6. Проблеми формування сучасної компонентно-функціональної структури науково-освітніх систем України. Динаміка розвитку та сучасний стан.

Тема 7. Роль університетів у розвитку людства.

Тема 8. Проблеми геопросторової організації освіти й науки в Україні.

Тема 9. Проблеми географії освіти й науки у країнах світу. Провідні світові науково-освітні центри та школи.

Тема 10. Освітній і науковий потенціал населення України і країн світу.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ПРОБЛЕМИ ГЕОГРАФІЇ ОСВІТИ І НАУКИ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ”												
Тема 1. Об’єкт, предмет, завдання та структура навчальної дисципліни “Проблеми географії освіти і науки в Україні та світі”.	8	2	2			4	8	2				6
Тема 2. Проблеми місця географії освіти і науки у системі суспільно-географічних наук.	10	2	4			4	8	2				6
Тема 3. Проблеми чинників формування, розвитку та функціонування наукових і освітніх систем.	14	6	2			6	10	2	2			6
Тема 4. Науково-теоретичні та методичні проблеми суспільно-географічних досліджень сучасних науково-освітніх систем.	10	4	2			4	10	2	2			6
Тема 5. Проблема доступності до освіти і наукових досліджень населення країн світу.	4	2				2	8	2				6
Разом – зм. модуль 1	46	16	10			20	44	10	4			30
Змістовий модуль 2. ГЕОПРОСТОРОВІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ОСВІТИ І НАУКИ												
Тема 6. Проблеми	12	4	2			6	14	2	2			10

формування сучасної компонентно-функціональної структури науково-освітніх систем України. Динаміка розвитку та сучасний стан.												
Тема 7. Роль університетів у розвитку людства.	6	2				4	8	2				6
Тема 8. Проблеми геопросторової організації освіти й науки в Україні.	10	4	2			4	8	2				6
Тема 9. Проблеми географії освіти й науки у країнах світу. Провідні світові науково-освітні центри та школи.	8	4				4	8	2				6
Тема 10. Освітній і науковий потенціал населення України і країн світу.	8	2	2			4	8	2				6
Разом – зм. модуль 2	44	16	6			22	46	10	2			34
Усього годин	90	32	16			42	90	20	6			64

5. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Суспільно-географічні проблеми визначення об'єкта, предмета та змісту навчальної дисципліни “Проблеми географії науки і освіти в Україні та світі”.	2	–
2	Місце та значення географії науки і освіти у системі суспільно-географічних наук. Методологічні основи і методичні прийоми суспільно-географічних досліджень науки і освіти.	2	–
3	Система чинників організації освіти і наукової діяльності. Типи освітніх і наукових закладів України.	4	2
4	Взаємозв'язок системи розселення і геопросторової організації освітньої сфери України.	2	2
5	Особливості геопросторової організації наукової діяльності в Україні.	2	-
6	Ранжування країн світу за головними показниками розвитку освіти й інноваційної діяльності. Географія провідних	2	2

	науково-освітніх центрів світу.		
7	Системи показників оцінки науково-освітнього потенціалу території.	2	-
	Разом	16	6

6. Теми практичних занять (денна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	-	-

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	-	-

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Підготовка до аудиторних занять (лекцій, семінарських)	6	4
2	Виконання семінарських завдань протягом семестру	14	30
3	Самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни.	22	30
	Чинники розміщення і розвитку навчальних закладів України	6	10
	Геопросторова організація наукової сфери України	8	10
	Геопросторова організація освітньої сфери України	8	10
	Разом	42	64

9. Індивідуальне навчально-дослідницьке завдання

Виконується студентами денної форми навчання. Індивідуальна робота передбачає комплексне вивчення наукових і освітніх систем в окремих країнах світу та Україні. Робота передбачає збір інформації про динаміку наукових і навчальних закладів, її опрацювання та графічне оформлення (зведені таблиці, графіки, діаграми, картосхеми), підготовка пояснювальної записки.

10. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час семінарських занять. Він включає оцінювання підготовки до заняття та відповіді на запитання, участь у семінарі.

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Оцінка ECTS	Оцінка в балах	За національною шкалою
		екзамен
A	90 – 100	Відмінно

B	81-89	Дуже добре Добре Задовільно достатньо
C	71-80	
D	61-70	
E	51-60	
	0-50	Не зараховано

11. Розподіл балів, що присвоюється студентам

Форма навчання	Поточне тестування та самостійна робота		Індивідуальна робота	Сума	Екзамен
	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2			
	письмове опитування	письмове опитування			
денна	15	15	20	50	50

12. Методичне забезпечення

1. Програма навчальної дисципліни “Проблеми географії науки і освіти в Україні та світі”.
2. Питання для самоконтролю з навчальної дисципліни “Проблеми географії науки і освіти в Україні та світі”.

13. Рекомендована література

Базова

1. *Мельниченко Т. Ю.* Освітній комплекс України: сучасний стан і напрями удосконалення територіальної організації: Автореф. дис... канд. геогр. наук: 11.00.02 / Т. Ю. Мельниченко ; НАН України. Ін-т географії. — К., 2005. — 21 с.
2. Науково-освітній потенціал нації: погляд у XXI століття [Текст]: у 3 т. / В. Литвин [та ін.]. — К.: Навч. книга, 2004 - 2006. — 638с.
3. *Немець К. А.* Теорія і методологія географічної науки : методи просторового аналізу : навч.-метод. посібник / К. А. Немець, Л. М. Немець. — Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2014. — 172 с.
4. *Олійник Я.* Географічна наука в Україні : становлення і розвиток / Я. Олійник. — К. : Ніка-Центр, 2007. — 148 с.
5. *Пістун М. Д.* Розвиток суспільної географії в Україні у XX — на початку XXI сторіччя : монографія / М. Д. Пістун. — К., 2009. — 112 с.
6. *Стецький В. В.* Географія науки і освіти / В. В. Стецький. — Львів: Видав. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2008. — 163с.
7. *Стецький В. В.* Освітній комплекс Львівської області: соціально- і економіко-географічні дослідження / В. В. Стецький. — Львів: ЛОНМІО, 1998. — 112 с.
8. *Топчієв О. Г.* Основи суспільної географії : навч. посібник / О. Г. Топчієв. — Одеса : Астропринт, 2009. — 544 с.
9. *Шаблій О.* Суспільна географія : у 2-х кн. / О. Шаблій. — Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2015. — Кн. 1. — 814 с.; Кн. 2. — 706 с.
10. *Шаблій О. І.* Основи загальної суспільної географії: навч. посібник / О. І. Шаблій. — Львів : Вид. центр ім. І. Франка, 2003. — 444 с.
11. *Шевчук А. В.* Регіональні освітні системи: теорія, методологія, практика інноваційного розвитку : монографія / А. В. Шевчук. — Львів: ІРД НАН України, 2014. — 420 с.

12. *Юрчук Л. М.* Механізм утворення освітніх округів [Електронний ресурс] / Л. М. Юрчук. – Режим доступу: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej12/txts/10ylmuoo.pdf>

Допоміжна

1. *Білецький М. І.* Формування міжгалузевих комплексів обслуговування населення регіону / М. І. Білецький // Проблеми соціально-економічної географії Західного регіону України. – К: ІСДО, 1993. – С. 109-119.
2. *Вірченко П. А.* Просторова організація системи освіти регіону (на прикладі Харківської області): Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня канд. географ. наук. Спец. 11.00.02 – економічна та соціальна географія / П. А. Вірченко ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Х. : ХНУ, 2010. – 20 с.
3. *Влах М.* Теорія і методологія географічної науки : навч. посібник / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ імені І. Франка, 2019. – 334 с.
4. Гуманітарна сфера: питання теорії і практики : монографія / В. І. Куценко, Л. Г. Богуш, О. А. Комарова, Я. В. Остафійчук / За ред. В. І. Куценко. – К.: Науковий світ, 2002. – 456 с.
5. *Дудник І. М.* Територіальна організація послуг : курс лекцій / І. М. Дудник. – Полтава: ПІБ МНТУ, 2002. – 100 с.
6. *Куценко В. І.* Соціальна сфера регіону (стан та перспективи розвитку) / В. І. Куценко, Л. Г. Богуш, І. В. Опалєва. – К.: РВПС України НАН України, 1997. – 252 с.
7. *Мельниченко Т. Ю.* Україна в освітньому просторі Європи / Т. Ю. Мельниченко // Соціально-економічні дослідження в перехідний період. Проблеми європейської інтеграції і транс-кордонної співпраці. Вип. XXIX / НАН України. Ін-т регіональних досліджень. Редкол.: відп. ред. М. І. Долішній. – Львів – Луцьк, 2001. – С. 335–338.
8. *Смик І. О.* Сучасний стан і напрями удосконалення територіальної організації комплексу дошкільної та загальної середньої освіти у Рокитнівському районі / І. О. Смик, О. Я. Романів [Електронний ресурс]. – Режим доступу з: <https://naurok.com.ua/stattya-suchasniy-stand-i-napryami-udoskonalennya-teritorialno-organizaci-kompleksu-doshkilno-ta-zagalno-seredno-osviti-u-rokitnivskomu-rayoni-52613.html>
9. Соціально-економічна географія України / За ред. проф. О.І. Шаблія. – Львів: Світ, 1994. – 608 с.
10. *Стецький В. В.* Соціально-і економіко-географічні дослідження регіонального освітнього комплексу (на матеріалах Львівської області): автореф. дис... канд. геогр. наук: 11.00.02 / В. В. Стецький ; Львів. держ. ун-т ім. Івана Франка. – Л., 1999. – 17 с.
11. *Трусій О. М.* Територіальна організація наукового потенціалу України: автореф. дис... канд. геогр. наук: 11.00.02 / О. М. Трусій ; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. — К., 2008. — 20 с.
12. *Флінта Н. І.* Культурно-освітній комплекс регіону і його територіальна організація (на матеріалах Тернопільської області): Автореф. дис... канд. геогр. наук: 11.00.02 / Н. І. Флінта ; Чернів. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича. — Чернівці, 2005. — 20 с.
13. *Шейко В.М.* Вища освіта в країнах Заходу: соціальні та етнічні аспекти. – Х.: ХДАК, 1999. – 152 с.
14. *Шуба О. А.* Територіальна організація регіональної системи шкільного обслуговування (на прикладі Харківської області): автореф. дис... канд. геогр. наук: 11.00.02 / О. А. Шуба ; Київ. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 1999. – 19 с.
15. *Юрковський В. М.* Географія сфери обслуговування. – К.: УМКВО, 1989. – 82 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Освітній портал // www.osvita.org.ua
2. Міністерство освіти і науки України // www.mon.gov.ua
3. Державний комітет статистики України // <http://www.ukrstat.gov.ua>

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ З КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ З КУРСУ

“ГЕОГРАФІЯ НАУКИ Й ОСВІТИ”

Перший проміжний контроль

Варіант 1

1. Який об'єкт курсу “Географія науки й освіти”:

- а) освітньо-інтелектуальна сфера суспільства, основні напрями людського пізнання дійсності, напрями організації наукового та навчально-виховного процесів, нагромадження і передача знань різним віковим групам населення в межах конкретного просторового і часового відліку;
- б) просторова організація сфери науки й освіти;
- в) пошук наукових засад просторової організації сфер науки й освіти, розробка актуальних про-позицій вдосконалення компонентно-функціональних і територіальних систем наукових й освітніх закладів.

2. Що таке предмет курсу “Географія науки і освіти”:

- а) пошук наукових засад просторової організації сфер науки й освіти, розробка актуальних про-позицій вдосконалення компонентно-функціональних та територіальних систем наукових і освітніх закладів;
- б) освітньо-інтелектуальна сфера суспільства, основні напрями людського пізнання дійсності, напрями організації наукового та навчально-виховного процесів, нагромадження та передача знань різним віковим групам населення в межах конкретного просторового і часового відліку;
- в) просторова організація сфери науки й освіти.

3. Яка мета і завдання курсу “Географія науки й освіти”.

- а) просторова організація сфери науки й освіти;
- б) пошук наукових засад просторової організації сфер науки й освіти, розробка актуальних пропозицій вдосконалення компонентно-функціональних та територіальних систем наукових й освітніх закладів;
- в) освітньо-інтелектуальна сфера суспільства, основні напрями людського пізнання дійсності, напрями організації наукового та навчально-виховного процесів, нагромадження та передача знань різним віковим групам населення в межах конкретного просторового і часового відліку.

4. Яка з античних шкіл давньої Греції дбала про здорового та вправного воїна?

- а) Афіньська; б) Спартанська.

5. Яка з античних шкіл давньої Греції дбала про гуманістичне навчання та виховання?

- а) Афіньська; б) Спартанська.

6. В якій розвиненій країні Європи найбільша частка дітей (близько 100%) отримує дошкільне виховання у дошкільних закладах?
- а) Швеція; б) Німеччина; в) Франція; г) Великобританія; д) Італія.
7. Яка країна світу має найбільшу частку витрат на наукові дослідження (понад 3 % ВВП)?
- а) США; б) Японія; в) Росія; г) Німеччина.
8. Скільки виділено типів країн за рівнем розвитку науки і техніки та впроваджено досягнень у господарську практику?
- а) 2; б) 3; в) 4.; г) 5; д) 8.
9. Хто науково обґрунтував теорію людського капіталу. Що під нею розуміють?
- а) Теодор Шульц. Сукупність знань, кваліфікацій, навичок, мотивацій і енергії, якими володіє особистість. Накопичення людського капіталу відбувається шляхом інвестицій у науку, освіту, охорону здоров'я, культуру та ін;
- б) Дж.Кендрік. Національне багатство, яке здобувають завдяки матеріалізованим знанням і здібностям людини.
10. Скільки виділено періодів становлення географії освіти й науки в українській науці?
- а) Три. Перший – 60-70-ті роки; другий – 80-90-ті роки; третій – з середини 90-их років.
- б) Два. Перший – 60-90-ті роки; б) другий – з середини 90-их років.
- в) Один, з середини 90-их років до сьогоднішніх днів.

Варіант 2

1. Що ви розумієте під поняттям НОК країни?
- а) поєднання в межах країни населення, яке є споживачем і виробником освітніх послуг, мережі освітніх закладів, галузевої науки, спеціалізованого виробництва, закладів обслуговування та управління освітою, між якими існують стійкі зв'язки;
- б) сукупність у межах держави, науково-освітніх закладів, які мають функціонально-інтелектуальні й виробничі зв'язки, мають спільну мету і завдання – формувати науковий потенціал нації.
2. Що ви розумієте під поняттям ННК країни?
- а) поєднання в межах країни населення, яке є споживачем і виробником наукових послуг, мережі освітніх закладів, галузевої науки, спеціалізованого виробництва, закладів обслуговування та управління наукою і освітою, між якими є стійкі зв'язки;
- б) сукупність у межах держави наукових установ, які формують тісні функціонально-інтелектуальні й виробничі зв'язки, мають спільну мету і завдання – формувати науковий потенціал нації.

3. Що ви розумієте під поняттям освітній потенціал території ?

- а) поєднання в межах регіону населення, яке має загальну середню, професійно-технічну, вищу освіту, та учнів і студентів у НЗ регіону;
- б) важлива наукова категорія, розуміння якої є підставою для усвідомлення тих можливостей, які має або буде мати регіон і реалізація яких потребує додаткових зусиль у майбутньому.

4. Скільки, на вашу думку, виділяється точково-організаційних елементів (центрів) формування територіальних освітніх систем НОК?

- а) чотири, (організаційні центри освіти місцевого значення, комплексні центри освіти обласного значення, комплексні центри освіти міжобласного значення, комплексні центри освіти загально-державного значення);
- б) три, (організаційні центри освіти місцевого значення, комплексні центри освіти обласного значення, комплексні центри освіти загально-державного значення);
- в) вірна відповідь відсутня.

5. Яка кількість і риси визначають територіальну організацію ННК і НОК України. Вибрати правильну відповідь:

- а) чотири, (залежність рівня розвитку і територіальної організації ННК і НОК від рівня розвитку і розміщення продуктивних сил; залежність територіальної концентрації навчальних закладів від особливостей систем розселення населення; територіальне комплексування закладів ННК і НОК України; Територіальна диференціація НОК).
- б) дві, (залежність рівня розвитку і територіальної організації ННК і НОК від рівня розвитку і розміщення продуктивних сил; територіальне комплексування закладів ННК і НОК України);
- в) вірна відповідь відсутня.

6. За якою формулою можна розрахувати рівень розвитку науково-освітніх систем регіону?

а) $K_l = X_i / X_j : U_i / U_j$,

де X_i – кількість певних осіб закладів в i -му регіоні; X_j - кількість осіб певних закладів у країні; U_i – кількість населення в i -му регіоні; U_j – чисельність населення країни;

б) $IKLO = (K_{L1} + K_{L2} + K_{L3} + K_{L4} + K_{L5}) / 5$,

де K_{L1} – коефіцієнт локалізації дошкільної освіти в регіоні; K_{L2} – коефіцієнт локалізації загальної середньої освіти в регіоні; K_{L3} – коефіцієнт локалізації професійно-технічної освіти в регіоні; K_{L4} – коефіцієнт локалізації вищої освіти I-II рівня акредитації в регіоні; K_{L5} – коефіцієнт локалізації вищої освіти III-IV рівня акредитації в регіоні.

7. За якою формулою можна розрахувати інтегральний коефіцієнт локалізації освіти регіону?

а) $K_l = X_i / X_j : U_i / U_j$,

де X_i – кількість певних осіб закладів в i -му регіоні; X_j - кількість осіб певних закладів у країні; U_i – кількість населення в i -му регіоні; U_j – чисельність населення країни;

б) $IKLO = (K_{L1} + K_{L2} + K_{L3} + K_{L4} + K_{L5}) / 5$,

де K_{L1} – коефіцієнт локалізації дошкільної освіти в регіоні; K_{L2} – коефіцієнт локалізації загальної середньої освіти в регіоні; K_{L3} – коефіцієнт локалізації професійно-технічної освіти в регіоні; K_{L4} – коефіцієнт локалізації вищої освіти I-II рівня акредитації в регіоні; K_{L5} – коефіцієнт локалізації вищої освіти III-IV рівня акредитації в регіоні.

8. Хто з відомих вчених-географів визначив чинник впливу розвитку як сукупність аргументів, стосовно яких роль функції відіграє вибір місця розміщення закладу (об'єкта):

а) Е.Алаєв; б) М.Пістун; в) О.Шаблій.

9. Хто з відомих вчених-географів визначив чинник впливу розвитку як сукупність аргументів, які зумовлюють вибір локації об'єкта:

а) Е.Алаєв; б) М.Пістун; в) О.Шаблій.

10. Хто з відомих вчених-географів визначив чинник впливу розвитку як такий, що виникає з умов під впливом суспільно-економічних законів і закономірностей:

а) Е.Алаєв; б) М.Пістун; в) О.Шаблій.

Другий проміжний контроль

Варіант 1

1. Які головні складові соціально-демографічного чинника впливають на розміщення загальноосвітніх закладів?

- а) кількість населення, його щільність;
- б) кількість населення, національний склад;
- в) тип населеного пункту та кількість у ньому населення,

2. Які головні складові соціально-демографічного чинника впливають на розміщення закладів професійного навчання?

- а) кількість населення, його щільність;
- б) кількість населення, національний склад;
- в) тип населеного пункту і кількість у ньому населення, наявність науково-освітніх традицій.

3. Які головні складові соціально-демографічного чинника впливають на розміщення наукових закладів?

- а) кількість населення, його щільність і національний склад;
- б) тип населеного пункту та кількість у ньому населення, наявність науково-освітніх традицій;
- в) тип населеного пункту і кількість у ньому населення.

4. Яка роль природничого чинника у розміщенні освітніх і наукових закладів країни?

- а) визначальна; б) головна; в) опосередкована.

5. Яка роль економічного чинника у розміщенні загальноосвітніх закладів країни?

- а) визначальна; б) головна; в) опосередкована.

6. Яка роль економічного чинника у розміщенні закладів професійного навчання і науки країни?

- а) визначальна; б) головна; в) опосередкована.

7. Де і коли на теренах сучасних українських земель почали розвиватись перші заклади шкільної науки?

- а) за часів княжої доби у родинах знаті, великих церквах і монастирях;
- б) за часів князювання Ярослав Мудрого у міських і церковних школах.

8. Яка причина та коли відбувся розвиток народних шкіл та братських шкіл Києва, Львова та інших українських міст?

- а) гостра потреба і бажання у XIV–XV ст українського населення отримати знання;
- б) активний наступ Польщі у XVI–XVII ст. на українські землі, поширення польської мови, культури, католицької релігії;

б) загострення боротьби у XVII–XVIII ст. українських і польських національних еліт у поширенні національно-культурних ідей у широкі маси населення.

9. Хто з українських гетьманів періоду першого національного визвольного руху найбільше доклався до розбудови науки і освіти на сучасних українських землях?

а) Б.Хмельницький; б) І. Виговський; в) І.Мазепа.

10. В якому столітті та за яких причин відбувся перший етап становлення закладів вищої освіти і перших наукових товариств на теренах сучасних українських земель?

а) XVIII ст., формування у країнах світу капіталістичних відносин, гостра потреба Російської і Австро-Угорської імперій у підготовці різного фаху спеціалістів на сучасних українських землях;

б) XIX ст., підвищення ролі науки і освіти у зростаючих темпах розвитку капіталістичних господарських відносинах Російської і Австро-Угорської імперій, активне піднесення української національної самосвідомості і просвітительства у всіх верств населення.

11. Скільки в структурі ННК України виділено регіональних (міжобласних) систем наукових закладів, як називаються, які їхні формуючі ядра:

а) шість. Центральна – система наукових закладів м. Києва, Західна – система наукових закладів м. Львова, Північно-Східна – система наукових закладів м. Харкова, Центрально-Східна – система наукових закладів міст Дніпропетровська і Запоріжжя, Східна – система наукових закладів м. Донецьк, Південна – система наукових закладів міст Одеса і Сімферополь;

б) чотири. Північна - система наукових закладів м. Києва, Західна – система наукових закладів м. Львова, Східна – система наукових закладів м. Харкова, Південна – система наукових закладів міст Одеси і Сімферополя.

Варіант 2

1. Коли і за чий розпорядженням було створено Академія наук України?

а) 14.11. 1918 р. за наказом гетьмана П. Скоропадського;

б) 23.06.1917 р. згідно з проголошеним 1 Універсалом Центральної Ради;

в) 16.03.1919 р. згідно з загальними зборами українських науковців під керівництвом В. Вернадського.

2. Скільки і які основні типи (системи) закладів освіти, які вирізняються конкретними функціональними призначеннями в системі організації та здійснення безперервного освітнього процесу ви знаєте?

- а) три, загальноосвітні, професійно-технічні та вищі типи закладів освіти;
- б) два, загальноосвітні заклади та заклади професійного навчання;
- в) чотири, заклади дошкільного виховання, шкільні та позашкільні загальноосвітні заклади, заклади професійно-технічного навчання, вищі навчальні заклади.

3. Скільки в Україні діяло дошкільних навчально-виховних закладів і виховувалось дітей у 2004/2005 н. р.

- а) 14914 закладів і виховувалось 996,5 тис. дітей;
- б) 21722 закладів і виховувалось 996,5 тис. дітей;
- в) 14914 закладів і виховувалось 5731,4 тис. дітей.

4. Скільки в Україні діяло загальноосвітніх шкільних закладів і навчалось учнів у 2004/2005 н. р.

- а) 14914 закладів і навчалось 996,5 тис. учнів;
- б) 21722 закладів і навчалось 5731,4 тис. учнів;
- в) 14914 закладів і навчалось 5731,4 тис. учнів.

5. Скільки в Україні функціонувало професійно-технічних закладів і навчалось учнів у 2004/2005 н. р.

- а) 14914 закладів і навчалось 507,3 тис. учнів;
- б) 1011 закладів і навчалось 507,3 тис. учнів;
- в) 1011 закладів і навчалось 731,4 тис. учнів.

6. Скільки в Україні діяло ВНЗ і навчалось студентів у 2004/2005 н. р.

- а) 966 закладів і навчалось 5731,4 тис. студентів;
- б) 1011 закладів і навчалось 5731,4 тис. студентів;
- в) 966 закладів і навчалось 2,5 млн. студентів.

7. В яких просторових межах можуть формуватись первинні територіальні освітні системи?

- а) у межах мікрорайону або частини міста, одного або кількох сільських населених пунктів;
- б) одного сільського або міського населеного пункту;
- в) одного сільського або міського населеного пункту, де діють всі функціональні типи закладів освіти.

8. На підставі якого і ким розробленого районування України найбільш доцільно проводити обґрунтування формування регіональних (міжобласних) територіальних освітніх систем?

- а) економіко-географічне, проф. Ф.Заставний;
- б) соціально- і економіко-географічне, проф. О.Шаблій.

9. Скільки і на підставі чого в структурі НОК України виділяється Регіональних (міжобласних) територіальних освітніх систем?

- а) дев'ять, економічних географічних районів, які виділив проф. Ф.Заставний;
- б) шість, соціально-економічних географічних районів, які виділив проф. О.Шаблій;
- в) три, великих економічних районів, які виділив проф. Ф.Заставний

10. Скільки і яких типів точково-організаційних центрів виділено в системі формування різних рівнів територіальних наукових систем ННК України?

- а) чотири, наукові заклади регіонального місцевого значення, комплексні наукові регіональні центри місцевого значення, комплексні наукові центри регіонального (міжобласного) значення, комплекс-ний науковий центр національного (загально-державного) значення;
- б) три, комплексні наукові регіональні центри місцевого значення, комплексні наукові центри регіонального (міжобласного) значення, комплексний науковий центр національного (загально-державного) значення;
- в) два, комплексні наукові регіональні центри місцевого значення, комплексні наукові центри регіонального (міжобласного) значення.

11. Скільки і яких виділяється регіонів за рівнем освітнього потенціалу населення України?

- а) чотири, з найвищим ($IK_{ло}$ більше 1,0), з високим з середнім ($IK_{ло}$ від 0,8 до 0,9), з низьким ($IK_{ло}$ до 0,8) рівнями розвитку освіти
- б) три, з високим ($IK_{ло}$ більше 0,9), з середнім ($IK_{ло}$ від 0,8 до 0,9), з низьким ($IK_{ло}$ до 0,8) рівнями розвитку освіти
- в) два, з високим ($IK_{ло}$ більше 0,9), з низьким ($IK_{ло}$ до 0,8) рівнями розвитку освіти